

náboženství, že uvádějí s posvátností zmíněného úkonu své chování v náležitý soulad. Obžalovaní prohřešili se však zjištěným svým počínáním proti tomu, co náboženství, zvyk a mrav jim kázaly, i dlužno proto o nich právem tvrditi, že ocitli se tak ve vědomém a příkrém rozporu s tím způsobem zevního chování, jaký je předepsán zvykem a obyčejem a že proto jejich chování bylo dle mluvy zákona neslušným. Míra této neslušnosti byla zjevně taková, že chovala v sobě způsoblost druhé v jich citech uraziti a v nich odpor a nevěli vyvolati; tím je opodstatněna zákonem požadovaná objektivní způsoblost jednání, že z něho jiným vzejíti mohlo pohoršení. Namítá-li zmateční stížnost s poukazem na výpovědi svědků faráře Josefa J-a a Václava O-a, že o neslušnosti jednání obžalovaných nemůže býti proto řeči, že se jim jednalo jen o to, aby český jazyk z užívání v kostele vytlačili, pokud se týče, že chtěli dáti jen na jevo svůj nesouhlas s tím, aby bohoslužba konala se též v jazyku českém, neuplatňuje tím okolnosti právně závažné; neboť konečný cíl, jež svým závažným jednáním sledovali a jenž k jednání tomuto zavalil podnět, nemá pro právní posouzení skutku významu. Užili-li obžalovaní, by svého cíle dosáhli, prostředků, jež vyčerpávají o sobě i skutkovou povahu přečinu dle § 303 tr. zák., musí odpovídati i za tyto trestné prostředky. Po subjektivní stránce se k přečinu dle § 303 tr. zák. arci vyžaduje, aby si byl pachatel vědom povahy svého jednání, totiž toho, že je neslušným. Než předpoklad tento dochází nepochybného výrazu ve zjištěných rozsudku, nehledíc k tomu, že obžalovaní vzhledem k svému vzdělání, výchově a stáří mohli nahlédnouti, že to, co za výkonu bohoslužby činili, je nepřístojným a neslušným. To platí jmenovitě o obžalované S-ové, kterou právě její svědky vyvrácené popírání skutku usvědčuje nejpádňěji z uvedeného vědomí.

Státní zastupitelství podalo odvolání do výroku o trestu a žádá, by byl všem třem obžalovaným trest zvýšen, poněvadž dlužno přihlédnouti k velmi závažné přitěžující okolnosti, že totiž činem obžalovaných byla dána mezi osadníky farnosti v B. příčina k veřejnému pohoršení. Toto tvrzení odvolání není správné. Přitěžující okolnost, státním zastupitelstvím zmíněná, nemůže býti ještě zvláště vzata v úvahu, poněvadž veřejné pohoršení jest již obsaženo ve skutkové podstatě trestného jednání, jímž byli obžalovaní uznáni vinnými, a nemůže proto již pro trest býti zvláště uvažováno. Přes to však dlužno přisvědčiti státnímu zastupitelství, že trest obžalovaným vyměřený neodpovídá jejich zavinění, a že při použití § 266 tr. zák. počínal si nalézací soud přespříliš mírně. Zavinění obžalovaných vyhovuje větší trest, než jim byl nalézacím soudem uložen a bylo proto odvolání státního zastupitelství v tomto bodě vyhověno a trest obžalovaným zvýšen.

Čís. 841.

Podloudný vývoz předmětů potřeby do ciziny (zákon ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n.).

Kořalka (kmínka) jest předmětem potřeby.

(Rozh. ze dne 11. května 1922, Kr I 488/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Chebu ze dne 10. prosince 1921 porušen byl zákon v ustanovení § 1 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n. a §§ 1 a 2 zákona ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Aši ze dne 2. září 1921 byly Elsa K-ová a Frieda S-ová pro pokus podloudného vývozu 4 litrů kmínky v ceně aspoň 50 Kč uznány vinnými přestupkem § 8 tr. zák. a § 2 čís. 1 lit. a) zákona ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n. a odsouzeny dle § 2 tohoto zákona do vězení na dobu po 3 dnech; zboží bylo prohlášeno za propadlé. K odvolání obžalovaných změnil krajský jako odvolací soud v Chebu rozsudkem ze dne 10. prosince 1921 rozsudek první stolice a sprostil dle § 259 čís. 3 tr. ř. obžalované z obžaloby. Odvolací soud nepokládá kmínku za předmět potřeby a odůvodňuje výrok ten takto: Předmětem potřeby rozumí se pouze věc, která je určena k tomu, by ukojila skutečnou potřebu lidskou. Požívání kořalky není ukojením lidské potřeby, nýbrž neřestí, kterou jest potírati. Právě případ severní Ameriky, ve které požívání lihových nápojů je zakázáno, dokazuje, že při nejmenším kořalku nelze pokládati za předmět potřeby, jelikož nelze mítí za to, že státní vláda odpírala by způsobem tak přísným ukojení skutečné potřeby svých občanů. Budiž připuštěno, že nejsou všechny lihové nápoje, nanejméně ne za všech okolností, nezpůsobilé, vyhověti ukojení lidských potřeb (ku př. rum, koňak), než kořalka není zajisté věcí, sloužící k ukojení skutečné potřeby lidské. Rozsudkem odvolacího soudu porušen jest zákon. Předměty potřeby rozumějí se dle § 1 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., ku kterému poukazuje § 1 zákona ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n. — movité věci, které slouží přímo nebo nepřímo k ukojení potřeb lidských a potřeb zvířat domácích. Zákon nerozeznává, zda ta která potřeba je »skutečná« — což asi má znamenati nezbytná neb alespoň naléhavá — čili nic. Nelze proto pro pojem předmětu potřeby požadovati, že slouží k uspokojení řádné životní potřeby lidské, a nelze z pojmu onoho vyloučiti požívatiny, jichž lidé mohou postrádati, aniž by tím vzali újmu na životě nebo na zdraví. Rozhodným jest vzhledem k účelu zákona o válečné lichvě, čeliti všem zdražujícím rejdům, ohrožujícím stejnoměrné a co možná levné zásobování obyvatelstva — pouze, zda potřebu, k jejíž ukojení věc slouží, cítí značná část obyvatelstva a zda ji pocituje tak, že spotřebitelé jsou volni, opatřovati si věc i za ceny, které nejsou odůvodněny výrobními a obchodními podmínkami přes zhoršení prvých, nastavších mimořádnými poměry poválečnými. Že tomu tak je co do lihových nápojů, je na bíledni. Skutečnost, že u všech národů, i u národů tak zv. primitivních, objevuje se požívání lihových nápojů, dokazuje, že potřeba lihových nápojů je zakořeněna v lidské povaze. Pro zhoršení kvality piva, jaké nastalo ve válce a v době poválečné, kdy nebyly uvolněny dostatečné zásoby obilín pro výrobu piva, odchýlila se značná část obyvatelstva od této požívatiny ku kořalkám, obzvláště když obtížné poměry válečné a poválečné zvýšily zejména u lidí, úsilovně pracujících a při tom nedostatečně ži-

vených potřebu po prostředcích, síly a vytrvalosti třebas jen přechodně vzpružujících. Takových prostředků určité vrstvy obyvatelstva ani postrádati nemohou. Nezáleží na tom, že požívání kořalek, zejména při nemírnosti, může přivoditi zhoubné účinky nejenom pro jednotlivce, nýbrž i pro všeobecnost a že proto je žádoucí, aby vhodnými opatřeními státu a lidské společnosti požívání líhových nápojů, zejména kořalek bylo omezeno a — možná-li — úplně vymýceno. Tuto vlastnost sdílejí však líhové nápoje s mnohými jinými druhy požívatin. Zákonům, jejichž účelem jest nerušené zásobování spotřebitelstva předměty potřeby, počítati jest s potřebami, jaké obyvatelstvo skutečně má a ukojiti hledí, tedy i s potřebami, které z těch neb oněch úvah jsou státu a lidské společnosti nevítanými.

Čís. 842.

Předmětem zločinu vyhnání plodu dle § 144 tr. zák. jest jednak počavší se plod ve všech obdobích svého vývoje, jednak plod za porodu.

(Rozh. ze dne 11. května 1922, Kr II 119/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 21. ledna 1921, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem podle §§ 5, 8, 144 tr. zák.

Důvody:

Důvod zmatečnosti dle čísla 9 lit. a) § 281 tr. ř. není ve stížnosti proveden po zákonu, neboť stížnost dochází k úsudku, že není zde předpokládané soudem nalézacím skutkové podstaty zločinu dle § 144 tr. zák., ani spoluviny na pokusu zločinu toho, a že tedy byl zákon porušen a nesprávně vyložen výrokem odsuzujícím — na tom podkladě, že zlý úmysl na straně obžalované není dokázán, že posudkem znalců-lékařů je zjištěno, že o vyhnání plodu zde řeči býti nemůže, protože plod byl donošeným a života schopným, dále, že kdyby byl po zákroku obžalované plod ze života vyšel, že by byl býval schopen života, a že tedy nejednalo se o přivodění porodu takovým způsobem, by dítě přišlo na svět mrtvo; tyto předpoklady zmateční stížnosti nejsou však převzaty ze zjištění rozsudku, ba přímo se jim příčí. Zjišťujeť rozsudek výslovně, že obžalovaná měla úmysl Otílii C-ové plod vyhnati (na jiných místech praví se »plod odebrati«), a že v tomto úmyslu vsunula do rodidel Č-ové katheter a tam s ním manipulovala tak, že tato manipulace byla všeobecně (jinde praví se v rozsudku i »objektivně«) způsobitou přivoditi zamýšlené vyhnání plodu Otílie Č-ové, že však tento zamýšlený výsledek nenastal jen náhodou, na její vůli nezávislou. Zmateční stížnost arci zjištěním těmto vytýká vadnost ve smyslu § 281 čís. 5 tr. ř. Než výtky tyto jsou s právního hlediska bezpodstatny. Předmětem zločinu dle § 144 tr. zák. je buď živý, k samostatnému mimoděložnému životu přirozenou cestou porodu ještě nedospěvší, tedy nenarozený plod ve všech obdobích svého vývoje, buď plod za porodu, t. j. v období přirozeného odlučování se od těla matčina. Čin spočívá pak dle toho buď v umělém přivodění odchodu